

SYÖPÄKUNTOUTUJAN
ELÄMÄNHALLINTA KUNTOUTUKSEEN
TULLESSA JA SEN JÄLKEEN FACT-G-
MITTARILLA ARVIOITUNA

Linnea Lyy, Elina Nummi & Pilvi Vikberg

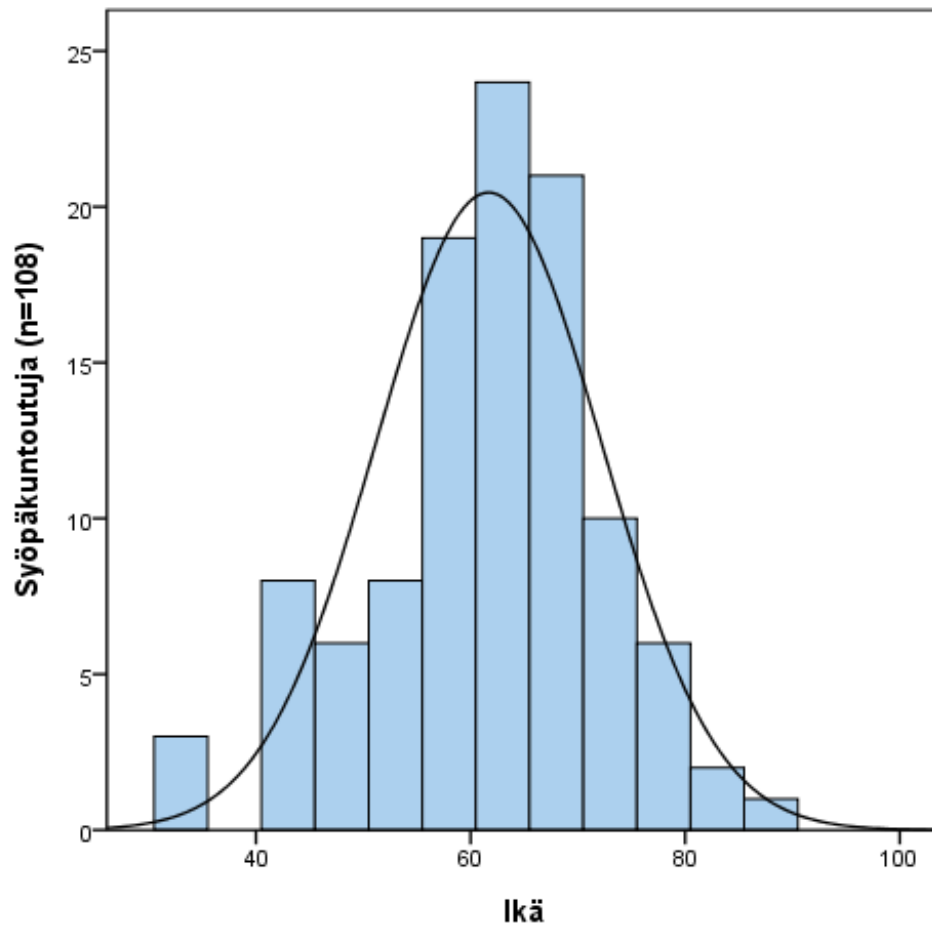
- Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on verrata kuntoutujien elämänhallintaa ennen ja jälkeen syöpäkuntoutuksen
- Tavoitteena on selvittää, miten kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit edistävät syöpäkuntoutujien elämänhallintaa
- Syöpää sairastavan elämänhallintaa arvioidaan strukturoidulla FACT-G-mittarilla
- Työn avainsanat: syöpä, syöpäkuntoutus, elämänhallinta ja FACT-G-mittari

Tutkimusongelmat

- 1. Millainen vaikutus kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseilla on syöpää sairastavan elämänhallintaan?
 - 1.1 Onko syöpäkuntoutujan elämänhallinnassa eroa kuntoutukseen tullessa ja sen jälkeen?
 - 1.1.1 Onko eroa fyysisessä hyvinvoinnissa?
 - 1.1.2 Onko eroa sosiaalisessa ja perheen hyvinvoinnissa?
 - 1.1.3 Onko eroa tunne-elämän hyvinvoinnissa?
 - 1.1.4 Onko eroa toiminnasta saatavassa hyvinvoinnissa?
 - 1.2 Onko taustamuuttujilla yhteyttä ensimmäisen ja toisen mittauskerran välillä mahdollisesti ilmeneviin eroihin ja jos on, niin millaisia?

Kyselyyn osallistuneiden taustamuuttajat

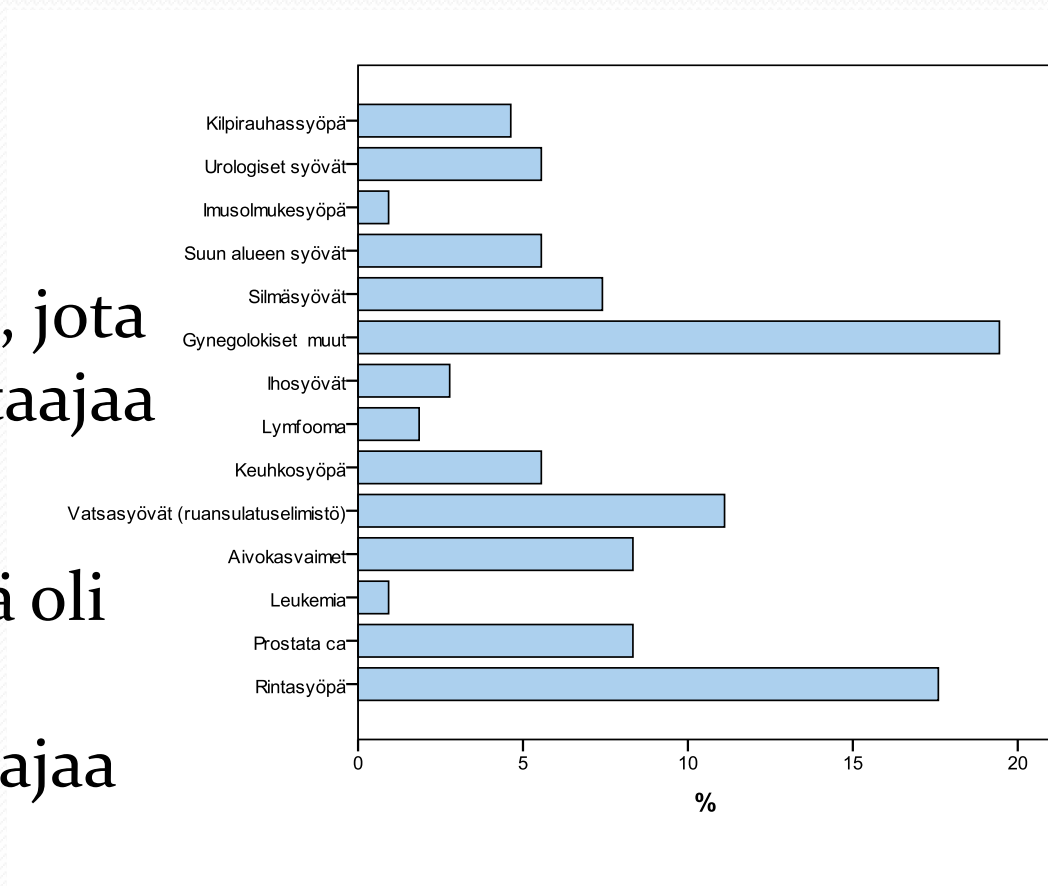
- Tutkimukseen osallistui 108 (= n) Lounais-Suomen syöpäyhdistyksen kuntoutumis- ja sopeutumisvalmennuskursseilla mukana ollutta syöpäkuntoutujaa
- Kyselyyn vastanneista 70 (65 %) oli naisia ja 38 (35 %) miehiä

Vastanneiden ikä vaihteli siten, että nuorin vastaaja oli 33- ja vanhin 86-vuotias. Vastaajien keski-ikä oli 62 vuotta.

Syöpätyypit

- Naisten yleisin syöpätyyppi oli gynekologiset syövät, jota sairasti 21 (19 %) vastaajaa
- Miesten yleisin syöpä oli eturauhassyöpä, jota sairasti 9 (8 %) vastaajaa

Fyysinen hyvinvointi

	n	
Negatiivinen muutos	36	Kuntoutuksen jälkeen fyysinen hyvinvointi < Ennen kuntoutusta fyysinen hyvinvointi
Positiivinen muutos	60	Kuntoutuksen jälkeen fyysinen hyvinvointi > Ennen kuntoutusta fyysinen hyvinvointi
Ei muutosta	9	Kuntoutuksen jälkeen fyysinen hyvinvointi = Ennen kuntoutusta fyysinen hyvinvointi
Yhteensä	105	

- Keskimäärin syöpäkuntoutujat kokivat fyysisen hyvinvointinsa melko hyväksi
- Voimattomuuden tunne, sairauden tunne ja kyky huolehtia perheen arjesta ovat fyysisen hyvinvoinnin osa-alueella kaikki parantuneet 0,3:lla
- Fyysisen hyvinvoinnin p-arvo on 0,014

Sosiaalinen ja perheen hyvinvointi

	n	
Negatiivinen muutos	34	Kuntoutuksen jälkeen sosiaalinen ja perheen hyvinvointi < Ennen kuntoutusta sosiaalinen ja perheen hyvinvointi
Positiivinen muutos	57	Kuntoutuksen jälkeen sosiaalinen ja perheen hyvinvointi > Ennen kuntoutusta sosiaalinen ja perheen hyvinvointi
Ei muutosta	15	Kuntoutuksen jälkeen sosiaalinen ja perheen hyvinvointi = Ennen kuntoutusta sosiaalinen ja perheen hyvinvointi
Yhteensä	106	

- Ennen kuntoutusta 24 % vastaajista ei ollut lainkaan tyytyväinen sukupuolielämäänsä
- Toisella mittauskerralla 16 % vastaajista oli tyytymättömiä sukupuolielämäänsä
- Suurin positiivinen muutos keskiarvoja tarkasteltaessa on tapahtunut kuntoutujien kokemuksien mukaan ystäviltä saadussa tuessa
- Sosiaalisen ja perheen hyvinvoinnin p-arvo on 0,016

Tunne-elämän hyvinvointi

	n	
Negatiivinen muutos	27	Kuntoutuksen jälkeen tunne-elämän hyvinvointi < Ennen kuntoutusta tunne-elämän hyvinvointi
Positiivinen muutos	60	Kuntoutuksen jälkeen tunne-elämän hyvinvointi > Ennen kuntoutusta tunne-elämän hyvinvointi
Ei muutosta	14	Kuntoutuksen jälkeen tunne-elämän hyvinvointi = Ennen kuntoutusta tunne-elämän hyvinvointi
Yhteensä	101	

- Kuntoutujat kokivat tunne-elämän hyvinvoinnin keskimäärin melko hyväksi
- Tunne-elämän osa-alueella surullisuuden tunne muuttui positiivisesti 0,3:lla sekä toimeentulo sairauden kanssa 0,2:lla ja kokemus taistelusta sairautta vastaan 0,2:lla
- Tunne-elämän hyvinvoinnin vaikuttavuuden p-arvo on 0,001

Toiminnasta saatava hyvinvointi

	n	
Negatiivinen muutos	30	Kuntoutuksen jälkeen toiminnasta saatava hyvinvointi < Ennen kuntoutusta toiminnasta saatava hyvinvointi
Positiivinen muutos	60	Kuntoutuksen jälkeen toiminnasta saatava hyvinvointi > Ennen kuntoutusta toiminnasta saatava hyvinvointi
Ei muutosta	11	Kuntoutuksen jälkeen toiminnasta saatava hyvinvointi = Ennen kuntoutusta toiminnasta saatava hyvinvointi
Yhteensä	101	

- Kuntoutujat kokivat toiminnasta saatavan hyvinvoinnin keksinmäärin melko hyväksi
- Osa-alueen summamuuttujia verrattaessa toiminnasta saatava hyvinvointi muuttui positiivisesti 0,2:lla
- Suurin osa tutkimukseen vastanneista syöpäkuntoutujista koki toiminnasta saatavan hyvinvointinsa erittäin hyväksi toisella mittauskerralla
- Syöpäkuntoutujista 71 % oli toisella mittauskerralla tyytyväisiä sen hetkiseen elämänlaatuunsa, mittausten välillä muutos oli 0,3
- Toiminnasta saatavan hyvinvoinnin p-arvo on 0,000

Hyvinvoinnin osa-alueiden muutokset

- Toiminnasta saatavan hyvinvoinnin osa-alueella muutokset ovat suurimmat
- Ainut tilastollisesti huomioitava muutos naisten ja miesten välillä oli tunne-elämän osa-alueella. Muutoksen p-arvo oli 0,044
- Summamuuttujien keskiarvoja tarkasteltaessa fyysinen hyvinvointi sekä sosiaalinen ja perheen hyvinvointi olivat parhaita ensimmäisellä mittauskerralla
- Toisella mittauskerralla fyysisen hyvinvoinnin keskiarvo oli paras

Eettisyys ja luotettavuus

- FACT-G-mittari voidaan todeta tutkimuksen kannalta validiksi
- Työn luotettavuutta heikentää käsitteiden käytön ristiriitaisuus
- Tulosten vertaamista aikaisempiin tutkimuksiin vaikeutti kaksivaiheisesti kuntoutujien elämänhallintaa mittaavien tutkimusten niukkuus ja heikko saatavuus
- Opinnäytetyön tutkimus on toistettavissa ja tutkimustulokset vertailtavissa tietokannoista löydettyihin tutkimuksiin
- Saadut tulokset voidaan hyvin varovaisesti yleistää koskemaan Lounais-Suomen Syöpäyhdistyksen kursseilla mukana olleita kuntoutujia

Tulosten tarkastelu ja kehittämissuhteet

- Voidaan havaita syöpäkuntoutuksella tai muulla tutkimuksen toteutuksen aikana tapahtuneella kuntoutumisella olleen positiivinen vaikutus kaikkiin hyvinvoinnin osa-alueisiin
- Tulevaisuuden haasteena on huomioida syöpäpotilaan perhe ja lähiomaiset entistä paremmin
- Syöpäkuntoutuskursseilla tulisi kiinnittää aikaisempaa enemmän huomiota kuntoutujien seksuaalisuuteen
- Kurssien sisältöä ja laatua tulisi kehittää jatkuvasti, jotta kursseista saatu hyöty vastaisi muuttuvan yhteiskunnan haasteita